
Od Redakcji

Studia Theologica Varsaviensia 45/2, 7-10

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI

Dostrzeganie i odczytywanie znaków czasu jest jednym z ważniejszych kryteriów autentycznej obecności Kościoła w świecie współczesnym. Wśród wielu problemów nurtujących współczesnego człowieka można wskazać na kwestie związane z szeroko pojętą bioetyką. Tematyka ta była przedmiotem kilku ważnych wystąpień Benedykta XVI w ostatnich miesiącach. Kwestii tej poświęcono też wiele uwagi w ramach Rady Naukowej Konferencji Episkopatu Polski. Dostrzeżono również te wyzwania w bieżącej pracy i badaniach Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W maju b. r. odbyła się ważna konferencja naukowa poświęcona tej właśnie problematyce. Szczególnym jej atutem była obecność prelegentów, którzy reprezentowali zarówno prawosławną, jak i protestancką refleksję bioetyczną.

Niniejszy numer pisma otwiera jednak problematyka biblijna, tak ważna dla wszystkich dziedzin teologicznych. Pierwszy z proponowanych tu artykułów, autorstwa ks. Mirosława K i e d z i k a, dotyczy bardzo istotnego antropologicznie i społecznie problemu, jakim jest praca ludzka. Autor zdecydowanie odrzuca taką interpretację Księgi Rodzaju, w myśl której praca miałaby być następstwem grzechu i podejmuje się ukazania biblijnych podstaw jej etosu, počawszy od stworzenia człowieka aż po nauczanie św. Pawła Apostoła. Analizy tekstów biblijnych skłaniają Autora do nazwania Biblii *Ewangelią pracy*, czyli *dobrą nowiną o pracy*, która w tej perspektywie jawi się przede wszystkim jako partycypacja w stwórczym dziele Boga, a zatem przywilej i obowiązek człowieka jako *imago Dei*. Tematyka kolejnego artykułu – autorstwa Janusza Kręci d ł o MS – nawiązuje do teologii Pawłowej, zawartej w 2 Kor 5, 18-21. Autor podejmuje problem pojednania człowieka z Bogiem. Tym, co wydaje się szczególnie ważne, jest ukazanie przez Autora plurali-

zmu możliwych interpretacji tak krótkiego, a jednocześnie niezwykle bogatego teologicznie tekstu. Nie byłoby teologii w jej dzisiejszym kształcie, gdyby nie wkład wielu wybitnych myślicieli, tych bardziej i mniej znanych, którzy w ciągu wieków umożliwiali jej rozwój. Piotr Napiewodzki OP przedstawia wkład stosunkowo mało znanego teologa Mannesa Dominikusa Kostera (1901-1981) w kształtowanie się współczesnego rozumienia pojęcia Ludu Bożego, które dzięki *Vaticanum II* na stałe wpisało się w kanon pojęć eklezjologicznych. Związek teologii z filozofią klasyczną jest czymś oczywistym i niepodważalnym. Dlatego też nie budzi wątpliwości zasadność znalezienia się w niniejszym numerze STV artykułu własnie z zakresu filozofii, a ściślej mówiąc, filozofii neoplatońskiej. Jego autor – ks. Tomasz Stępień – przedstawia rolę symbolu i jego wymiar religijny w myśli ostatnich filozofów pogańskich, ze szczególnym uwzględnieniem Jamblicha i Porfiriusza. Tym, co niewątpliwie ubogaca niniejszą analizę, jest omówienie stanowiska Pseudo-Dionizego Areopagity w kwestii obrzędów teurgicznych, które zrodziły się na fundamencie neoplatońskiej teorii symbolu, która znacznie wykraczała poza ramy dzisiejszego rozumienia filozofii. Teologia wyzwolenia należy do najistotniejszych problemów, jakie zrodziły się w teologii XX wieku, a jednocześnie stanowi jeden z jej punktów zapalnych. Do tej problematyki nawiązuje autor kolejnego artykułu – ks. Daniel Brzeziński. Przedstawia on krótką historię teologii wyzwolenia i nakreśla jej korzenie ideowe, aby następnie przejść do omówienia stanowiska i najważniejszych dokumentów Stolicy Apostolskiej będących odpowiedzią na teorie głoszone przez tych teologów. Wkład Jana Pawła II w dialog Kościoła z innymi religiami wydaje się być nie do przecenienia. Kwestię tę, zawężoną co prawda do buddyzmu, podejmuje ks. Leonard Fic. Autor wychodzi od ukazania istoty buddyzmu, aby następnie nakreślić podstawy i płaszczyzny dialogu inspirowanego przez Jana Pawła II. Artykuł Bogusławy Lewandowskiej wpisuje się w szeroko pojętą problematykę antropologiczną. Autorka prezentuje w nim wkład Stanisława Brzozowskiego w próby przewycięzania kryzysu humanizmu nowożytnego. Omawiany autor miał bowiem wielki wkład w inspirowanie nowego nurtu XIX wiecznej filozofii człowieka, podejmującej wysiłek zmagania się z nihilizmem.

Partia materiałów w całości zawiera teksty będące zapisem referatów wygłoszonych w ramach corocznej konferencji naukowej

Sekcji Teologii Moralnej UKSW: *Chrześcijanin wobec współczesnego postępu bio-techno-medycznego*, która odbyła się 7 maja 2007 roku. Tym, co sprawia, że publikowane tu materiały są szczególnie warte polecenia, to po pierwsze waga i aktualność problematyki, a po drugie wspomniany już fakt, iż do dyskusji zostali zaproszeni przedstawiciele innych wyznań chrześcijańskich. Ks. Artur Aleksiejuk (ChAT) przedstawił prawosławną optykę widzenia problemów bioetycznych. Do problematyki tej powrócił jeszcze w swoim wystąpieniu ks. Stanisław Skobel (UKSW), który podjął kilka kwestii praktycznych związanych z klonowaniem i zapłodnieniem *in vitro*. Autor przedstawił również, na czym polega oryginalny wkład teologii prawosławnej w debatę bioetyczną. Ks. Marcin Hintz (ChAT) z Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP wygłosił referat ukazujący historię i założenia bioetyki ewangelickiej, która jest zdecydowanym głosem na rzecz obrony życia. Ostatnie wystąpienie, i jednocześnie ostatni tekst w tej części pisma, dotyka istotnego pytania o stosunek chrześcijanina do postępu bio-techno-medycznego, który bardzo często oscyluje wobec postawy igrzyska lekwej. Autor referatu, ks. Stanisław Warzeszak (UKSW), dokonując wnikliwej analizy pojęcia lęku, starał się wskazać najbardziej pożądaną postawę wobec rozważanej kwestii.

Partię recenzji otwierają trzy omówienia (bp A.F. Dziuba) pozycji książkowych z zakresu teologii moralnej. Pierwsza z nich dotyczy istoty miłosierdzia, które nabiera szczególnego znaczenia dla zrozumienia chrześcijaństwa. Druga z omówionych publikacji stanowi monografię skupioną wokół osoby i myśli ks. Seweryna Rosika. Jest to istotny wkład w pogłębienie nie tylko wiedzy na temat historii polskiej teologii moralnej, ale także jej specyfiki wyrażającej się w myśli poszczególnych autorów. Trzecią z omawianych książek jest pozycja T. Borutki dotycząca problematyki sakramentu pokuty i pojednania w kontekście problemów społecznych, z jakimi spotyka się kapłan pełniący posługę sakramentalną. Drugi blok recenzji skupia się wokół problematyki liturgicznej (ks. J. Decyk). Pierwsza z omówionych pozycji książkowych poświęcona została stosunkowo niedawno (2005 r.) zmarłemu, wybitnemu polskiemu liturgiście, ks. prof. dr. Adamowi Durakowi. Zawiera ona szereg godnych uwagi i polecenia artykułów autorstwa wybitnych polskich, i nie tylko, teologów. Druga pozycja, której omówienia podjął się ks. J. Decyk, to rozprawa habilitacyjna ks. Zdzisława

Jańca, dotycząca liturgii ujętej z perspektywy teorii komunikacji interpersonalnej. Nowatorstwo i oryginalność perspektywy czyni tę pozycję szczególnie godną polecenia. Partię recenzji zamyka omówienie książki nawiązującej do historii wychowania sięgającego czasów Królestwa Polskiego, w której autorka (Janina Wołczyk) ukazuje podstawy, na których opierało się carskie szkolnictwo i skutki w sferze kształtowania hierarchii wartości u wychowanków (J. Smyczkowski).

Kronika Wydziału Teologicznego zamyka niniejszy numer pisma (ks. Ryszard Czekałski).